

Höstsådda arealer 2007

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2007

I korta drag

Korrigerad 2009-03-20

Den tidigare publicerade versionen av detta SM innehöll för stora arealer av ekologisk höstsådd. Revideringen gäller tablå 1 och text kopplad till denna.

Höstrapsarealen fortsätter att öka

Arealen med höstraps uppgår i år till 65 800 hektar. Det är 22 procent mer än förra årets höstsådda areal av raps och 57 procent mer än genomsnittet för de fem senaste åren. Höstrapsarealen har ökat i så gott som alla län där grödan odlas. De största arealtillskotten finns i de stora jordbrukslänerna Skåne och Västra Götalands län.

Efter en svacka under slutet av 1990-talet har odlingen av höstraps ökat under de senaste fem åren. Arealen är nu tillbaka på de nivåer som odlades i början av 1990-talet.

Höstvete kvar på en hög nivå

Höstvete är den vanligaste grödan som sås på hösten. Hösten 2007 var sådden av höstvete 316 900 hektar. Arealen är i samma storleksordning som 2006.

Höstkornarealen ökar

Framförallt på Gotland och i Kalmar län, där de vårsådda grödorna ofta drabbas av försommartorka, har odlingen av höstkorn ökat. På riksnivå har arealen ökat med 35 procent och uppgår nu till 10 500 hektar.

Varierade väderförhållanden inför höstsådden

I Hallands län och i de västra delarna av Skåne län kom det mycket regn i september när marken skulle förberedas för höstsådden. En del av den planerade sådden blev därför inte av. På de flesta andra håll i landet var det dock gynnbara förhållanden för höstsådd.

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 29 november 2007. Korrigerad version den 20 mars 2009.

URN:NBN:SE:SCB-2007-JO18SM0701_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Kjell Jansson, SCB.

EU slopar kravet på träda

Under 2007 har det varit höga priser för både spannmål och oljeväxter. EU har fattat beslut om att slopa den obligatoriska trädan inför 2008 års odlingssäsong. Dessa faktorer kan ha påverkat intresset för höstsådd i positiv riktning. Den totala höstsådda arealen ökade ändå bara med två procent jämfört med föregående år, vilket kan bero på det regniga höstvädret i sydvästra Sverige.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Den höstsådda arealen ökar med två procent	4
Höstvete i nivå med förra årets areal	4
Rågarealen ökar med åtta procent	4
Höstkornarealen ökar kraftigt	4
Rågvetearealen minskar något	4
Höstrapsarealen fortsätter att öka	5
Ekologisk höstsådd minskar	5
Varierande väder påverkade möjligheterna att höstså	6
EU slopar kravet på träda	6
Kommentarer till tabellerna	6
Tabeller	7
Teckenförklaring	7
1. Höstsådda arealer av höstvete och höstråg 2007	8
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2007	9
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2007	10
Fakta om statistiken	11
Detta omfattar statistiken	11
Definitioner och förklaringar	11
Så görs statistiken	11
Statistikens tillförlitlighet	11
Bra att veta	12
In English	13
Summary	13
List of tables	13
List of terms	13

Statistiken med kommentarer

Den höstsådda arealen ökar med två procent

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljeväxter beräknas till 472 000 hektar totalt för riket. Det är två procent mer än både förra årets arealer och genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval av cirka 3 900 lantbrukare.

Höstsådden utgörs av 316 900 ha höstvetete, 25 800 ha höstråg, 10 500 ha höstkorn, 52 000 ha rågvete, 65 800 ha höstraps samt 900 ha höstrybs.

Höstvetete i nivå med förra årets areal

Höstvetete är den höstsådda grödan som odlas mest. På riksnivå är arealen i nivå med 2006 års areal och sju procent under genomsnittet för de senaste fem åren. I Skåne län och framförallt i Hallands och Västra Götalands län har höstvetetearealen minskat mycket jämfört med 2006 och även jämfört med femårsgenomsnittet. Exempel på län där höstvetetearealen istället har ökat är Uppsala och Södermanlands län.

Rågvetearealen ökar med åtta procent

För riket totalt är rågvetearealen åtta procent större än förra året och nio procent större än femårsgenomsnittet. På länsnivå har sådden av råg ökat mest i Uppsala och Skåne län. Nästan hälften eller 12 000 hektar av landets rågodling finns i Skåne län.

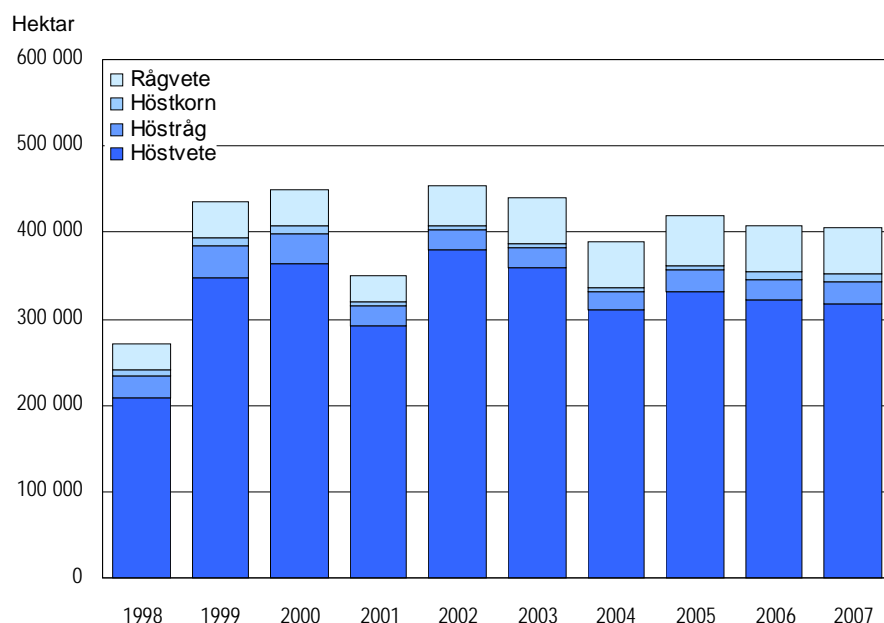
Höstkornarealen ökar kraftigt

Framförallt på Gotland och i Kalmar län, där de vårsådda grödorna ofta drabbas av försommartorka, har odlingen av höstkorn ökat. På riksnivå har arealen ökat med 34 procent och uppgår nu till 10 500 hektar.

Rågvetearealen minskar något

I genomsnitt för landet som helhet är arealen rågvete något mindre än förra året men i nivå med femårsgenomsnittet. Exempel på län där rågvetearealen har minskat är Uppsala, Västra Götalands, Värmlands och Örebro län. Ökad odling noteras bl.a. i Jönköpings, Kalmar, Gotlands och Skåne län.

Diagram 1. Höstsådda arealer av spannmål 1998-2007

Höstrapsarealen fortsätter att öka

Sådden av höstraps är 22 procent större än förra året och 57 procent över femårsgenomsnittet. Den ökade arealen kan vara en följd av både ökat intresse för odlingen på grund av höga rapspriser och relativt gynnsamma förhållanden för höstsådd.

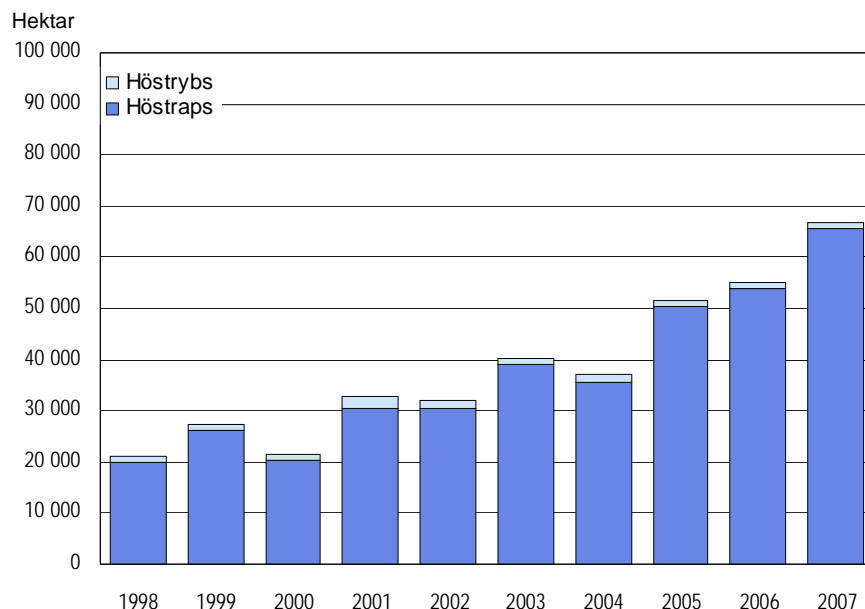
Odlingen av höstraps har ökat kraftigt under senare år och är nu tillbaka på de nivåer som odlades i början av 1990-talet. Årets höstsådda rapsareal kommer dock inte riktigt upp till rekordnivåerna 1989 och 1990 då den höstsådda arealen var större än 80 000 hektar.

De största arealtillskotten finns i de stora jordbrukslänerna Skåne och Västra Götalands län.

I Skåne län har arealen ökat med nästan 4 000 hektar och i Västra Götalands län med nästan 2 000 hektar. I Östergötlands och Gotlands län har ökningen varit större än 1 000 hektar.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 900 hektar osäker.

Diagram 2. Höstsådda arealer av oljevaxter 1998-2007

Ekologisk höstsådd minskar

Den ekologiskt odlade arealen av de höstsådda grödorna är i år cirka 22 000 hektar och 10 procent mindre än förra året. I tablå 1 redovisas de beräknade arealerna för 2006 och 2007. Uppgifter om ekologiskt odlad areal av höstkorn redovisas inte eftersom det är för få observationer.

Även inom den ekologiska odlingen är höstvetete den höstsådda gröda som odlas mest. Andelen höstvetete är dock lite lägre än inom den konventionella odlingen. Höstråg och rågvete är två höstsådda grödor som odlas i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Västra Götalands län är det län där det finns mest höstsådd areal som odlas ekologiskt, sammanlagt 5 900 hektar. Där har arealen dock minskat med närmare 3 000 hektar jämfört med 2006.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla enligt ekologiska produktionsformer. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå 1. Höstsådda arealer som odlas med ekologiska produktionsformer

Gröda	Ekologisk höstsådd 2007 hektar	Medelfel, procent	Ekologisk höstsådd 2006 hektar	Medelfel, procent
Höstvete	12 300	3	14 000	5
Höstråg	2 100	6	2 900	15
Rågvete	4 500	9	4 600	7
Höstraps	2 400	6	2 200	10
Höstrybs	300	11	300	14

Varierande väder påverkade möjligheterna att höstså

I Hallands län och i de västra delarna av Skåne län kom det mycket regn i september när marken skulle förberedas för höstsådden. Även i de västra delarna av Västra Götalands län var det problem med för mycket regn i samband med höstbruket. En del av den planerade sådden blev därför inte av. På de flesta andra håll i landet var det dock gynnsamma förhållanden för höstsådd.

EU slopar kravet på träda

Under 2007 har det varit höga priser för både spannmål och oljeväxter. EU har fattat beslut om att slopa den obligatoriska trädan inför 2008 års odlingssäsong. Dessa faktorer kan ha påverkat intresset för höstsådd i positiv riktning. Den totala höstsådda arealen ökade ändå bara med tre procent jämfört med föregående år, vilket kan bero på det regniga höstvädret i sydvästra Sverige.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2007. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 procent, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är definitiva. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2006. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2002–2006.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2007

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2007

	Höstvetete		2006 Areal, ha	Höstråg		2006 Areal, ha
	2007 Areal, ha	Medel- fel, %		2007 Areal, ha	Medel- fel, %	
Län						
Stockholms	15 700	9	13 400	500	13	..
Uppsala	32 800	7	28 900	2 300	17	1 300
Södermanlands	26 600	7	22 500	1 100	10	800
Östergötlands	46 100	6	44 000	2 800	13	3 200
Jönköpings	1 200	28	2 100	-	-	..
Kronobergs	300	29	300
Kalmar	11 800	9	9 800	700	29	300
Gotlands	6 400	9	6 500	800	20	400
Blekinge	2 200	16	1 700
Skåne	85 000	4	89 800	12 000	7	10 700
Hallands	5 000	13	7 600
Västra Götalands	49 100	6	61 000	3 200	13	3 500
Värmlands	3 200	16	3 000	800
Örebro	12 600	10	11 300	1 000	16	1 500
Västmanlands	16 400	8	17 800	400	20	..
Dalarnas	2 000	30	1 200	300
Gävleborgs	600	29	700
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	71 300	5	78 600	6 300	10	5 000
Götalands mellanbygder	32 700	6	31 000	6 700	10	6 100
Götalands n slättbygder	83 700	4	95 100	5 800	10	5 900
Svealands slättbygder	105 100	4	94 700	5 700	8	4 900
Götalands skogsbygder	15 300	10	14 800	1 000	25	1 300
M Sveriges skogsbygder	8 500	13	7 200	300	11	700
Hela riket						
2007	316 900	2		25 800	5	
2006	321 600	2		23 900	5	
2005	332 400	2		24 700	7	
2004	310 400	2		21 100	6	
2003	357 000	2		24 000	5	
2002	379 300	2		24 100	5	
Genomsnitt 2002–2006	340 100			23 600		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2007

2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2007

	Höstkorn		Rågvete			
	<u>2007</u>		<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	-	-	-	1 400	16	1 300
Uppsala	700	22	1 800
Södermanlands	3 500	15	3 600
Östergötlands	7 800	9	8 600
Jönköpings	-	-	..	2 300	23	1 000
Kronobergs	-	-	-	600	22	800
Kalmar	2 700	19	1 800	6 000	17	4 900
Gotlands	2 200	13	1 200	4 700	10	3 600
Blekinge	800	25	800
Skåne	4 000	13	3 400	5 200	13	4 700
Hallands	3 600	12	3 900
Västra Götalands	900	21	..	11 100	7	13 500
Värmlands	-	-	-	1 600	14	2 600
Örebro	-	-	-	1 700	24	2 400
Västmanlands	-	900	22	600
Dalarnas	-	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	2 300	15	2 100	4 400	11	5 100
Götalands mellanbygder	6 500	11	4 200	11 200	8	9 800
Götalands n slättbygder	1 100	19	..	14 700	6	16 900
Svealands slättbygder	9 000	8	11 500
Götalands skogsbygder	-	10 300	12	8 400
M Sveriges skogsbygder	-	-	-	2 300	20	2 500
Hela riket						
2007	10 500	8		52 000	4	
2006	7 800	10		54 300	3	
2005	4 100	9		57 000	4	
2004	5 100	10		52 200	4	
2003	4 600	10		52 500	4	
2002	5 500	10		46 200	4	
Genomsnitt 2002–2006	5 400			52 400		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2007**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2007**

	Höstraps		Höstrybs			
	2007		2006	2007		2006
	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medel-fel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	1 500	12	1 300
Uppsala	2 200	12	1 200	400	22	400
Södermanlands	1 900	9	1 000
Östergötlands	9 800	7	8 300
Jönköpings	200
Kronobergs	-	-	-
Kalmar	3 100	13	2 100	-	-	-
Gotlands	3 500	9	2 200	-	-	-
Blekinge	300	15	400	-	-	-
Skåne	28 600	5	24 900
Hallands	1 800	15	1 800	-	-	-
Västra Götalands	10 800	7	9 100	-
Värmlands	300	18
Örebro	900	16	700
Västmanlands	500	13	300
Dalarnas	-	-	..
Gävleborgs	-	-	..	-	-	..
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	22 900	6	20 800	-	-	..
Götalands mellanbygder	13 400	6	10 000	-	-	-
Götalands n slättbygder	18 800	5	16 000
Svealands slättbygder	7 400	5	4 700	700	13	700
Götalands skogsbygder	2 600	13	2 000
M Sveriges skogsbygder	600	21	400	-	-	..
Hela riket						
2007	65 800	3		900	15	
2006	53 900	3		1 000	18	
2005	50 400	4		1 100	16	
2004	35 500	4		1 700	15	
2003	38 900	4		1 300	14	
2002	30 600	4		1 300	12	
Genomsnitt 2002–2006	41 900			1 300		

Där medelfelet överstiger 35 procent eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningspopulationen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter omfattar ett urval av cirka 4 380 jordbruksföretag. Samma urval utnyttjas även för den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2007 ingick 3 976 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 647 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 procent (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $50\,000 + 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000 – 53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 procent redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2007 är 5,5 procent och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@sjv.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

[Beskrivning av statistiken](#) för Höstsådda arealer 2007. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2007 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of 3 900 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1998, the survey on crop yields and areas sown in the autumn have been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 percent, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2006 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2007 are estimated at 472 000 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 317 000 hectares.

Areas of winter rape, 66 000 hectares, are 22 percent more than 2006 and nearly 60 percent more than the average for the previous five years.

List of tables

Explanation of symbols	7
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2007	8
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2007	9
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2007	10

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljeväxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Triticale
Spannmål	Cereals